

Szerkesztőség iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hova a hirdetések, az előzetesek és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Nagybecskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 55. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 »
Negyedévre ———— 6 »
Egy órára ———— 2 »
— Egyes szám ára 8 fill —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Csütörtök, március 7.

Előjelek.

Nagybecskerek, 1901. március 7.

(Md.) Ha végig tekintünk azokon a mozzanatokon, melyekből a politika horizontja összerakodik s ha első sorban a marosvásárhelyi véres választás eseményeit vetjük össze azokkal a momentuózus nyilatkozatokkal, a melyekben a kormányzat lelkének megnyilatkozása Széll Kálmán legutóbbi társadalmi körben tartott, de országra szóló beszédében revelált; akkor nyugodtak lehetünk a felől, hogy minden rosszakarat dacára a közelálló választások előjelei a jog és törvény jegyében fogantattak meg.

Megvannak a következményei minden oknak s így az előbb említett kettős oknak egybehangzó következtései nagyon súlyosan esnek az előjelek mérlegébe.

Ezek a következmények röviden szólva abból állanak, hogy ugy az eseményekből, mint az azokat követett illetékes nyilatkozatokból az egész ország meggyőződhetett arról, hogy a politikai élet irányadó tényezői tisztán és határozottan kárhözhatják a választási erőszakoskodásokat. Ez megnyugtatólag hathat a kedélyekre.

De a központi irányadó államférfiak jó szándéka nem elég.

Szükséges, hogy az egyes kerületek lakosságában is végbemenjen a politikai felfogásnak s az erkölcsöknek az az idővős átalakulása, mely képesíti a polgárokat az ellenvéleményiek nézeteinek és jogainak megbecsülésére s kiküszöbölő közéletünkben a választásoknál oly gyakran előfordulni szokott vadságot és erőszakosságot.

A művelt osztály, melynek az volna a hivatása, hogy a kevésbé művelt néposztályt józan és nemes irányban vezesse, ne feledkezék meg a hivatásáról. Lássá

be valahára, hogy az, aki a népet itatással és izgatással megfosztja józan esze használatától, az az alkotmányosságot gyökerében támadja meg. Ne akarjanak mindenféle nyomással a választókerületekre reáerőszakolni oly jelölteket, a kiket a nép többsége nem akar. Ha minden erőszakos és erkölcsötlen eszközökkel kicsikart választást kéri lehetetlenül megsemmisítettek volna, közéletünk rég megszabadult volna a választási erőszakosságok és vérengzések megszügyenítő betegségétől.

De az eddigi igazolási rendszer a pártok kölcsönös elnézése mellett fátyolt borított a visszaélésekre. Majdnem soha sem volt arra eset, hogy még a legbotrányosabb módon szerzett mandátumot is megsemmisítették volna. Ez a rendszer növelte nagyra a politikai kalandorok és szerencsevadászok ama nagy seregét, akik képviselőségért pályáznak. Vajha a kuria bíráskodásának behozatala gyökeres orvoslást hozna e tekintetben. Alapos tisztításra a polgárság és a törvényhozás érdekében egyaránt szükség van.

A közigazgatás egyszerűsítése. Illetékes információk alapján jelenti a Pol. Ert.: A közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslattal, mely Széll Kálmán belügyminiszteri programjának egyik sarkalatos része s amelynek elkészítését egy plénumban, mint az illetékes bizottságokban többször kiállításba helyezte a belügyminiszterium kodifikáló osztálya, amelyben ez alkalommal Sándor János főispán is közreműködött, — már elkészült s valószínűleg a jövő hét folyamán a törvényjavaslat teljes egészében a belügyminiszter rendelkezésére fog állani. Az iránt még nincs elhatározás, hogy ez a reformjavaslat a többi reformjavaslatokra való tekintettel minő sorrendben fog a Házban tárgyalásra kerülni.

Mit tárgyal a város?

Nagybecskerek, márc. 7.

A f. hó 11 én d. u. 3 órakor tartandó városi közgyűlés tárgysorozata a következők:

1. Az alispáni hivatal rendelete, melylyel a megüresedett számtizsi és esetleg más állásnak választás útján leendő betöltése céljából a képviselőtestületet összehívja.
2. Ugyanannak fölhívása a „Délmagyarországi Iparászövetség“ támogatása tárgyában.
3. Ugyannak rendelete, melylyel a Brájjer Gyula tanító nevére tett és jóváhagyott alapító oklevelet közli.
4. Ugyannak rendeletei a virilis meghatalmazottakra vonatkozólag.
5. A városi tanácsnak a műslyai telep önállósítása ügyében kelt határozati iavasata.
6. Hivatalos jelentés, melylyel a városi tanács az 1899. évi gyámpénztári mérleget bemutatja.
7. Hivatalos előterjesztés a lejáró közevetvámszedési jog megújítása iránt.
8. Hivatalos előterjesztés az esetleges árviz idején működői hivatott 12 tagu vészbizottság megválasztása iránt.
9. Hivatalos jelentés a január és február havi pénztári rovincsolásokról.
10. Hivatalos előterjesztés a f. évben teljesítendő közeveti munkálatokra vonatkozólag.
11. Hivatalos előterjesztés a főgimnáziumi játékhely berendezésére vonatkozólag.
12. Hivatalos előterjesztés a főgimnáziumi tornacsarnok végleges átvétele tárgyában.
13. Hivatalos előterjesztés a felső műslyai köztartozásoknak a jövőben miként leendő behajtása tárgyában.
14. Hivatalos jelentés a csolnak-átviteli szolgálmanyok felett megtartott árverés eredményéről.
15. Hivatalos jelentés Krcselics Márkó óvadékának kiutalványozása tárgyában.
16. Hivatalos előterjesztés a városi kémények seprése tárgyában.
17. Ujbánya városa átírata az állami italméresi jövedék 1898. évi tiszta jövedelmi többlete megállapítása tárgyában.
18. A „Nagybecskereki takaré- és előleg egyesület“ értesítése, melylyel a főgimnázium alap javára 100 korona adományt szavaz meg.
19. A keramikai gyár kérvénye 20 000 korona biztosítékának kicserélése tárgyában.
20. A temesvári kereskedelmi és iparka-

A „TORONTÁL“ tárcája.

Asszonyok.

Hárman voltak együtt a szolid fényűzéssel berendezett, dagadó, lágy szőnyeggel bélelt öcsi szalonban; rendesen ide menekült mindenki a világos, szellős szobákból, mikor odakint a végtelen pusztán az ősz viharja tartott másodaratást s az urilak őrtálló jegenyei s fenyvesei félelmes zugással hajladoztak.

Az oszlopos tornácok és erkélyek sötét mélyükkal nagy, kérdő szemekként tekintenek bele a hideg, októberi napba; a világosra festett butorok — mintha fáznának — szorosan egymáshoz simulva állnak az egyik sarokban s az ottelejtett, vihartépett függönyök mintegy segílyt, támaszt keresve panaszos suhogással fonódnak a karcu oszlopok köré.

— Borzasztó idő, a lelke is fázik belé az embernek . . .
Ezt Mády főbiróné mondta, mialatt fázósan simult a kényelmes sarokdiván párnáiba.

— . . . ez a vihar bizonyára gyökerestül kitépett valamennyi „férfihűséget“, jó, hogy idején gondoskodtam. — Tekintete ezalatt egy nagy vázára tévedt, melybe egy csokor pehelyszerű virág volt helyezve.

Nevetve kel fel helyéről a másik fiatal asszony:

— Mit beszélsz? Mi ez?

— Az ugynevezett „férfihűség“, melyet egy erősebb fuvallom már szélek röpít. Különb-ben az uramnak szedtem . . . mostanában lesz esküvőnk napjának évfordulója.

Nyugodtan szitta tovább cigarettáját a szép aranyhajú asszony, míg Bálintné oly jóízűen kacagott, hogy jókedve a háziasszonyt is magával ragadta.

— Ajándékok bizonyára nem lesz oly kedves, mint eredeti, azonban manapság ez is sokat ér. De kezd érdekelni a dolog . . . nos — hát a „női hűség“?

— Az egyáltalában nincs . . . már természetesen virágban érte — teszi hozzá nyomban az ablaknál álló fehérhúás alak felé pillantva.

De e szokatlan elővigyázata fölösleges volt.

— Tilla ugy látszik elegikus hangulatban van; már egy félórája nézi fárhadatlanul, hogyan hull a nótabeli rezgő nyárfa ezüstszínű levele; bizonyára azokon olvasgatja — szeret-e, szívből — fájdalommal? . . . Hálátlan dolog az, Baba, gyere ide, megmondom én neked valóságban.

Lassan fordul meg a szólitott.

Tekintén, mely egyenesen a szép gunyolót kereste, meglátszott, hogy valóban mélyen merülhetett az az ősi hervadás szemlélésébe.

Mády né hirtelen mozdulattal dobva cigarettáját a gyöngyházhamutartóba — fölugrott.

— Ne legyek a legszebb asszony a vármegyében, ha nem ebbe a szomorú tekintetbe bolondult bele a méltóságos! Gyere, Baba, ül ide közénk, hadd fiatalodjunk melletted egy kicsit; azután beszéljünk erről a hallatlan szerencséről.

— Inkább ne beszéljünk róla.

— Hát nem akarsz méltóságos asszony lenni?

— Miért ne? de a kamarás nélkül . . .

— Ohó! a Baba nincs elegikus hangulatban, lehet vele beszélni; de mondhatom,

ugyancsak rászorgálsz a nevedre, kicsikém. Lásd, ha nekem kínálkoznék ilyen szerencse — ne legyenek az, aki vagyok, ha két kézzel nem nyulnék utána; pedig családos asszony mondja ezt neked, érted e? ellenben — miről kellene lemondani neked, mit kellene hagynod? legfeljebb néhány holdvilágos, leányos ábrándot . . . — mi ugyan, igaz, többet ér néha minden kedőbbi porvalósággnál.

Ezt halkabban, gondolkozva mondta; valami kegyetlen mosoly játszott az ajka körül.

— A leány a fellegekben jár, az asszony a földön. Ereszkedj le szép lassan, kicsikém, hogy ne fájjon annyira, nézi törjön össze majdan a — zuhanás; és ne hozd magaddal egyetlen foszlányt sem annak a rózsaszínű fellegnek, mert ide érve, sár lesz belőle.

S a háziasszony, prémes pongyolájának fodraival babrálva, látszólag közömbösen folytatja:

— Paulának igaza van, hugocskám. Ne áldozd fel álmaidért a valót, számolj mindig a körülményekkel. Lásd, Talján határozottan ideális ember, mi tekintettel éveire s viharos multjára, rendkívül érdekessé teszi. Ó idealista, de magam sem hittem volna, hogy annyira praktikus idealista. Ó tisztában van magával az iránt, hogy szegény lányt nem vehet feleségül s belátja, hogy Green Fanny kétezer holdja a saját kicsi kis gazdasága mellett nagyon jól festene. Talján okos ember; tudja, hogy az alsóipolyi, nagybercsényi Talján név mögé szives örömet rejtezik Green Fanny . . . s lehet-e valamelyik ek rossz néven venni, ha most ez irányban haladnak? Bizony lelkem, fehér holló manapság az az ember, aki két szomorú leányszemmel beéri.

— De kérlek, édesem, még egy cigarettát . . . igen? azt hiszem, itt, a mellékszobába

mara átírta a fa- és fémipariskolánál alapítandó ösztöndíj tárgyában.

21. Hivatalos előterjesztés a szerb és német nyelvű városi fordítások tárgyában.

22. Hivatalos előterjesztés az anyakönyvi hivatal számára szükségelt szekrény tárgyában.

23. Hivatalos előterjesztés özv. Brankován Dömené nyugdíjának kiutalványozása iránt.

24. Özv. Jendruscsek Antalné halotti negyed iránti kérvénye.

25. A városi kézbesítők lakbér iránti kérvénye.

26. A kövezetvám bárcaszedők napidíj és a nyugdíj-intézmény keretébe való felvétele iránti kérvénye.

27. Bulyin Antal hivatalszolga fizetés-előleg iránti kérvénye.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken délután 5¹/₂ óráig; ugyanazon napokon este 6-tól 8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7¹/₂ óráig nyitva marad.

Március 11. Városi közgyűlés d. u. 3 órákor.

„ 15. Márciusi ünnepély a kaszinóban d. e. 11 órákor.

— Az időről. A kalendárium becsapott bennünket. Bubánattal érezzük a kalendáriumnak eme csintalankodását. Mert lám, hiába járta körül kíváncsi tekintetünk utcákon és tereken, batiszt-ruhás kisasszonykákat nem láttunk sehol. A színek tarka-barkaságát felölölő filigrán napernyők se bukkannak föl, ott pihennek azok az almáriumok fenekén, avagy a divatüzletekben. Batiszt-ruha helyett kis télikében járnak még; a pirosra csipett arc előtt hamvas fátóval; hogy ne ártsón a patyolat arenak a szél s megmaradjon az olyan tüdén, olyan frissen, mint az almafa virága. A bőjti szelek uralkodnak mostanság, amely vendéglőkbe szorítja a polgártársakat. Meghánják-vetik az állapotokat, ide is, oda is bevernek egy kerékszöveget, hogy a politika szekere jobban gurulhasson. Leginkább a közeledő választásokról folyik a diskurzus, de még mindenki begombolkozza jár, nehogy valaki kigomboja belőle a titkot.

— Eljegyzés. Kohn Mór verseci földbirtokos eljegyezte Hirtenstein Hilda kisasszonyt Nagybecskerekéről, Hirtenstein M. polgártársunk bájos leányát.

— Villamos motör a kórházban. A legelső villamoserő-átvitel Nagybecskereken a megyei közkórházban létesült. Tegnap délután hozták először működésbe a kórház udvarán álló épületben elhelyezett villamos motort, mely éjnek idején a két kórházi épület padlásán elhelye-

zett vízmedencét az ujonnan létesített mélykútnak kristálytisza vízával teleszivattyuzza, a hönét az egész kórház vizszükségletét ellátják. A motor nagyságra és külsejére nézve egy Yost-féle írógéphez hasonlít, melyet egy kikapcsoló készülékkel akár egy gyermek is működésbe hozhat. A mozgó erőt hajtósíjak segítségével átvizik egy emelő és nyomó szivattyura, mely aztán 3 lóerővel működve a 70 méter mély kútból a vizet két emelet magaságba felemel. Az első megindításnál többen voltak jelen a kórház épületében, akik élvezettel hallgatták Beck Gyula villámmű-telep igazgatójának magyarázatát. A jelen voltak azután dr. Steiner Gyula kórházi orvos fogadta magyaros vendégszeretettel. Eddig a T. H. E. V. vasut látta el a kórházat a közeli Béga folyóból a szükséges vízzel, ami ezután felesleges lesz. Ma este szintén sokan szándékoznak megnézni a városházáról a villamos motort működésében.

— A temesvári hadapród-iskola parancsnokságától a következő értesítést veszszük: Az 1901—2-iki iskolaév kezdetén (szeptember hó közepén) a temesvári hadapród iskola 1-ső osztályába 30—50 növendék lesz felvéve. Az általános felvételi feltételek a következők: 1. osztrák vagy magyar állampolgárság; 2. testi alkalmasság; 3. feddhetlen előélet; 4. elért 14 és túl nem haladt 17 év; 5. legalább „elég-séges“ eredményvel végzett négy középiskola; (a latin és görög nyelvben az „elégtele“ nem lesz tekintetbe véve) és az előírt felvételi vizsga letétele a német nyelv, mennyiségben és algebra, mértan, földrajz, történelem, természetrajz, vegytan és természet-tanból; 6. néhány a felszereléshez szükséges cikk saját költségén való beszerzése és fenntartása; 7. a tanpénz (a hozzátartozók állása szerint 24, 160 vagy 300 korona) idején való lefizetése. Az előírt minta szerint szerkesztett felvételi folyamodvány legkésőbb augusztus hó 15-ig a hadapródiskola parancsnokságánál nyújtandó be. A cs. és kir. hadapródiskolák jelöltjeinek felvételére vonatkozó szabályzat magyar és német nyelven a temesvári hadapródiskola parancsnokságánál 40 fillérért kapható. Az iskola parancsnokság minden érdeklődőnek készséggel ad felvilágosítást a felvételeire vonatkozólag. Felhívjuk a szülők figyelmét azon körülményekre, hogy a folyamodványok összeállítására és felszerelésében pontosan járjanak el, miáltal sok felesleges irkálásnak és költségnek lehet elejét venni.

— Gyilkos leányszöktetők. A gör. keleti szerbek utolsó farsangján történt, hogy Dolován az odaváló fiatalok bált rendezett. A bálon jelen volt Kuzmics Illés dolovai szállási lakos leánya is, akit az egyik szomszéd szállási legény, Gágity Milutin kísért el a bárra. Hajnalban,

a mikor a multság már oszlófélben volt, Gágity a leánnyal elindult haza a szállásra, de nem érhetek hazáig, mert a leány utközben eltűnt, a legényt pedig, aki kísérete volt a leánnyal, reggel szétzuzott koponyáival halva találták a szállások között. Az eset nagy izgatottságot keltett és nemcsak a csendőrség, hanem az eltűnt leány szülei is, valamint az agyonvert legény rokonai is erélyes nyomozást indítottak a rejtélyes eset kiderítésére. Tegnapelőtt ez ügyben váratlan fordulat állott be. Az eltűnt leány ugyanis teljesen lerongyosodva, összetépett ruhával, betegesen érkezett haza szüleihez. A leány elmondta, hogy amikor Gágityval hazafelé mentek, egy kocsi jött utánuk, melyen két legény ült, ezek a vele volt Gágityot leütötték, őt pedig megkötözve kocsihoz vitték és elvitték Szrémbé. A falut nem ismeri, ahova vitték s ahol egy hétig tartották, mert éjjel érkeztek oda és vissza is éjjel hozták egészen Pancsováig, ahonnan gyalog tért haza. Rablót nem ismeri, csak annyit tud, hogy az egyiket Jócónak, a másikat pedig Milivojnak hívják, kikről pontos személyleírást adott. Azt is hallotta a legényektől, hogy keresik őt s ezért is bocsátották el. A csendőrség a leány vallomása alapján most széleskörű nyomozást indított a gyilkos leányrablók kézrekerítése iránt.

— Ellopott cölöpök. A szárcsai és ernesztházi határban elhuzódó Temes folyó töltésain felrakott és a védművekhez szükséges cölöpök közül a tél folyamán 211 darabot lassacskán elloptak. A károsult Temes-Béga vízszabályozó társaság feljelentésére a csendőrség megindította a nyomozást és sikerült a teitest Czárán Miklós román szárcsai gazda személyében kipuhatolni, akinek udvarán az ellopott cölöpökből 11 darabot meg is találtak; a többire nézve azt vallotta Czárán, hogy a tél folyamán eltűntek, mivel-hogy nem volt tüzelőfája. Most majd a bíróság fog befűteni Czárán uramnak.

— Véres pisztolypárbaj. Véres pisztolypárbaj folyt le kedden délután a temesvári tüzérvadásban. Kriek Aladár, a földművelési miniszterhez beosztott jószágfelügyelő valamely kényes ügyből kifolyólag provokálta Kotosy György rékasi szolgabíró. A felek husz lépés távolságra állottak fel. Kriek a harmadik gyoltyóváltásnál öt lépést előre ment és golyója Kotosy jobb tüdejébe furdott, aki azonnal összeesett. A sebesültet eszméletlen állapotban a kórházba szállították, de kihallgatni nem lehetett. Állapota reménytelen.

— Agyonvert tanító Horváth Kálmán, gróf Nádasdy nagy-kamaróci uradalmának tanítója, mint Aradról jelentik, tegnap este kisvarjasi lakosokkal együtt mulatott a korcsmában. A kisvarjasiak megharagudtak a tanítóra s bosszujokban utközben az országoton agyonverték.

... — s mikor a fehér ruha eltűnik a nehéz függöny mögött, gyorsan összebujik a három fej.

— Ugy elfehéredett szegényke, szinte halálra vált, már sajnálni kezdtem...

— Engem is meglepett ez az ügyes fordulat; mennyi igaz a dologban?

— Mennyi? Ha idő előtt közbe nem lépnek, Talján valóságos megbolondul; nem kis fáradságomba került ígéretét venni, hogy nem fog utjába állni a gyermek szerencsésének, boldogságának. Két koldus-tarisznya! — egyenesen neveléses és bosszantó!

Tilla fehérruhás alakja ismét megjelenik a küszöbön s e percben halkán nyílik az átellenes ajtó is és egy tisztes öreg nő lép be — a nagymama.

Valami megmagyarázhatatlan fenség járt nyomában ennek a feketébe öltözött magas alaknak, amint egyenes tartásával lassan közeledett s szótlanul foglalt helyet az egyik karszékekben. Egyenesen ült, mint mindig, a szék támláját nem is érintve; Mádyne is akaratlanul kiegyenesedett hanyag ülésből, a mint az az áthatóan tiszta, s szigorúsága mellett oly jóságos tekintet kérdően járt körül:

— Mért hallgattak el? Miről folyt a beszéd?

Majd egy kis idő múlva:

— Ugy? az Ottília szerencséséről? — hal-kan moslyogott a nagymama — és ő? nem akar ugy-e? Jól teszi, ha szíve így sugálja.

Egy meleg, gyöngéd tekintet oda inti a kis unokát, s mikor az leül melléje az aranyos bársony puffra, bátorítón szorítja meg, azután ölelben tartja fogva a jéghideg kis kezét.

— Nem baj... nem baj... — elgondolkozva néz maga elé. Már tudták, hogy ilyenkor akar valamit mondani s csakugyan nemokára elkezdte:

— Ilyen idős lehettem én is, mikor ha-

sonló szerencsém akadt a megye fiatal főispánja, Vertessy báró személyében; s édes apám — ki akkor mint szolgabíró működött — a nagy megtiszteltetés becsülése jeléül levette büszke, galambösz fejéről a kis fekete sapkát a méltóságos kőről elvett, s tudja mit felelt? „Miert legyen ő Méltóságod köreiben az utolsó, ha az őt megillető helyen az első lehet?“ S mikor kis idő múlva városunk egy fiatal, kezdő ügyvéde hasonló szándékkal kopogtatott nála, egyszerűen azt mondta: „Vidd!“

A fásult merengésből fölrezzent szomorú lány szemek föltekintenek a jóságos, öreg arcra s inkább ezek beszélnek, az ajk csak suttogva ejti ki:

— S szegények voltak, nagymama?

— Bizony lányom, azok voltak eleinte, de szegénységünk nem tett szerencsétlenné, mert nem volt időnk rajta tünödni. Ha dolgaimat a háztartás körül elvégeztem, az uram vett az ölébe — de hogy jutott eszünkbe, hogy szegények vagyunk!

... nem is kellett akkor sok a boldogsághoz. Egyetlen szép fekete ruhája volt nagyanyádnak, lellem, melyet évekig elviselt ünnepélyes alkalomkor; a többi maga készítette, szépen lassan, a mint ideje engedte. Ocsó, mosóruhák voltak azok, de világos, derűs színű mind, épp mint kicsi szobáink, melyeken a fázasztó munkából otthonába térő férj szeme örömmel pihent meg.

— Nem ismertük mi akkor a selyemruhát; annak viselése a felső tízezer hölgy világának kiváltsága volt. Ma minden kereskedő, minden kishivatalnok felesleges áruló suhogást hallatt, ha mellette elhaladsz — selyem, selyem, selyem, és én nem tehetek róla, de ilyenkor mindig eszembe jut az a mondásos csikorgó cipő, mely gazdáját arra inti, hogy

nincs kifizetve S merem állítani, hogy sok családi élet boldogságát nem dulja fel más, mint a foszlányos, hitvány portéka.

— Hányan vannak, kiknek munka, nélkülözés árán boldogság sem kell a mai, az idealizmust kigunyoló világban? Mért fosztották meg a nőit ábrándjaitól — mért igyekeznek a maga legjobban mentül előbb tudni rajtuk? Az ábránd gyöngéd, finomra tette a lelket, merem állítani, hogy a lelkiismeret anyja volt, s mint ilyen, az erények öre; azért szeretem én összehasonlítani a női lelket a lepkeszárnynyal, mely csaknem egészen himpörből, mint amaz ábrándokból áll. Letörülhetjük-e nyomtalanul e himpört a nélkül, hogy magát a szárnyat szét ne morzsoljuk, s csodálkozhatunk e, hogy ezek után fölemelkedni nem tudnak s védtelenül vergődnek a porban?

A nagymama fölállott s barátságosan bölintott fejével:

— Különben a Tilláért jöttem. Várakoznak rád oda át lányom. Talján van nálam.

— Talján?!

Három ajakról hangzott egyszerre — a negyedik nem tudott szólani.

— Ide utasítottam, de ő kért, hogy szobámban maradjon; nem tudom, mit akarhat.

Nem folytathatta; két puha kar görcsösen fonta át a nyakát, miatt viharosan, ellenállhatatlanul tört ki a fuldokló zokogás:

— Nagymama, édes mama!

U méla, fenséges mosolylyal néz körül... még egyszer bölint s a mint jött, oly nesztelenül távozik.

A vihar korbácsolta jegenyék panaszos zugása félelmesen hallatszik be, mert percekig tartó mozdulatlan csend lett a kis szalonban, mintha a mondásos angyal lejtett volna át a szobán.

— A betyárok üldözőjének halála. Kormos Béla budapesti közjegyző, a híres szegedi betyár-üldöző, gróf Ráday Gedeon titkára, szívvel-hűdéssel meghalt. 1861-ben Károlyi Istvánnal együtt ő volt az egyetemi ifjúság gyászmenete élén ő tette Batthyány sírjára a koszorút. Ekkor történt, hogy a zsandárok lelőtték oldalán mel'ül ifj. Fornyakot. Az elhunyt nagy része volt Rózsa Sándor elfogatásában.

— Öngyilkos zenész. Temesvárt a város-
ligetben szíven lötte magát Hämrich Istven 26 éves soproni zenész és meghalt. A szerencsétlen fiatalember, akinek apja Hämrich Károly soproni zenetanító, hátrahagyott levelében Zelmáról ír, akinek halála óta — ugymond — nem bírja tovább éiviselni a sorsát.

Irodalom.

* A mór stílus. Jeruzsálemben áll egy nagy mecset, Omar mecsetje. Színes, építésben dús-gazdag, hatszögű épület, melynek barnás kupolája élesen válik ki a keleti kék égből. Ablakain sűrű aranyrács, teteje töredezik, oszlopai repedeznek. E szomorú népfaj temploma, Omar mecsetje ez. Az iszlám ragyogó vallásának színes, ragyogó temploma. Annak a keleti építésznek a szeszélyes virága ez, amely bejutott hozzánk a nyugatra is, abba a regényes országba, amelynek szegény multját három nagy történelmi emlék aranyozza meg: Columbus és Don Juan neve és a mór uralom legendái. Varázslatos legendái annak a csodálatos kornak, amikor a Pyrenéek forró országában kinyílt a keleti művészet virága. Mikor épült az Alhambra tündérművel, tündérpalotáival, 12 oroszlános kutijával és mikor ott jártak a paloták lépcsőin a szép mór vitézek, a kert délszaki árnyában ölekeztek fátyolos szép hajadonokkal. Ezek az emberek hozták magukkal az utcavilágítást is, ami addig Európában ismeretlen volt, épügy, mint a fehérneműváltás. Ez a stílus, amely ma is Európának legművészibb, legcsodálatosabb építményeit adta, ma már a Keleten hervadóban van, pedig, hogy milyen gyönyörű alkotásokat hozott valaha létre, azt — ha semmi más nem mutatná is — mutatja az Omar mecsetje, amely alaprajzát tekintve versenyez a görög épületekkel, amelyek fő kiválósága az elrendezés villágos volta. Aki egy görög házra messziről rátekinthet láthatja egész berendezését. Ilyenek ezek a keleti templomok is. Omar templomának gyönyörű, színes reprodukcióját találja a Nagy Képes Világtörténet 95. füzetében, mely a 96. füzetrel együtt most hagyta el a sajtót. Az egész vállalat tizenkét kötetből fog állni, szerkesztője dr. Marczali Henrik egyetemi tanár, akadémikus. A IV. kötetet dr. Borovszky Samu akadémikus, jónévű történetíró írja, dr. Goldziher Ignác európai hírű orientalistának társaságában. Az V. kötetet dr. Mika Sándor írta a legújabb kutatások nyomán. Egy kötet ára díszkötésben 16 kor., kapható füzeteként (à 60 fill.) és havi részletfizetésre is a kiadó-társulatnál, Révai Testvérek Irod. Intézet Részvénnytársaságnál, Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről

Ervényes 1900. december hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 53 p.; délután 6 óra 10 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
Alibunárról: este 7 óra 22 p.
Zombolyáról: (keskenyvágány vonalon) reggel 8 óra 7 p.; este 6 óra 48 p.
Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolyára: reggel 3 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 10 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 3 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre: reggel 3 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 3 óra 55 p.
Zombolyára: (keskenyvágány vonal) reggel 4 óra 8 p.; délután 5 óra 16 p.
Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése március 7-én.

Budapest, március 7. (A „Torontál” eredeti távirata) A képviselőház mai ülésében Lukács László pénzügyminiszter beterjesztette a szeszadó törvény módosítására vonatkozó javaslatot, melyet kinyomatnak és az osztályok mellőzésével a pénzügyi bizottsághoz utasítottak.

Következett a pénzügyi tárcának folytatólagos tárgyalása.

Jurich Mihály hosszabb beszédében a földadó leszállítását követeli.

Csávolszky Lajos irreálisnak mondja a költségvetést. Az ischli kiazula hazaárulás volt, melyből a részes szakminiszternek le kellett volna vonnia a konzekvenciákat.

Lukács László pénzügyminiszter kijelenti, hogy midőn a Tisza-lex után is megmaradt a helyén, ezt a király akaratából és a nemzet iránti köteleességéértől tette. A földadó leszállítását a maga részéről is kívánatosnak tartja, amire nézve már megtörténtek az előkészületek. Kéri a költségvetés elfogadását. (Éljenzés.)

Az ülés tovább folyik.

A király utazása.

Budapest, márc. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Királyunk f. hó 10-én Münchenbe utazik, hogy jelen legyen a Luitpold regensherceg 80-ik születésnapja alkalmából rendezendő ünnepségen.

Merénylet a német császár ellen.

Budapest, március 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Brémából sürgönyzik, hogy ott tegnap délután II. Vilmos német császár meglátogatta a városháza pincéjében elhelyezett vendéglőt Mikor távozni akart, egy reá vonatkozó munkás sulyos vasdarabbal megsebezte. A császár győten Berlinbe utazott. A merénylet elfogták.

Budapest, március 7. (A „Torontál” ered. távirata.) Berlinből sürgönyzik: A császár sebe négy centiméter hosszú és egészen a csontig ér. Nagy vérzés után a sebet varrás nélkül bekötötték.

Budapest, márc. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből táviratozzák: Vilmos német császár ma reggel egészségesen ideérkezett. A merénylet jobb szeme alatt könnyű sebet ejtett rajta.

Kivégzés előtt.

Budapest, március 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szombathelyről sürgönyzik: Pete Postás Jánost, a ki 1900. évi március 7-én Repcze-Szentgyörgyön megölte és kirabolta Lichtenstädter Sándort és ennek feleségét, a szombathelyi esküdtbíró-ság halálra ítélte. A szombathelyi törvényszékhez megérkezett már a Kuria jogerős ítélete azzal a hivatalos értesítéssel, hogy a király a kegyelem megtagadása mellett, szabad folyást enged az igazságszolgáltatásnak. A törvényszéknél a kivégzéshez megtették a szükséges előkészületeket. Bali Mihály tegnap érkezett Szombathelyre. Ma reggel felolvasták az elítelt előtt a halálos ítéletet, melyet holnap reggel hajtanak végre.

Háborus hírek.

Budapest, márc. 7. (A „Torontál” eredeti táv.) Bukarestből jelentik: Jassyból az a hír érkezik, hogy az ott élő bolgár alattvalókat hazulról felszólították, hogy azonnal térjenek vissza Bulgáriába és hadtestüknél jelentkezzenek. A Szófiából érkező magánjelentések szerint a bolgár állapotok válságosak. Sokan azt hiszik, hogy a háboru kitörése küszöbön áll. Oroszországból is igen sok bolgár tért vissza hazájába. Az események felől a román külügyminiszteriumot bizalmasan értesítették.

Feloszlatott községtanács.

Budapest, márc. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szófiából jelentik: Az igazságügyminiszter ma feloszlatta az itteni községtanácsot.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1901. március 7.

A készárutízet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára		
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig	
Bánsági	6	76	7.35	7.50	80	0.—	0.—
Tiszavidéki	6	76	7.45	7.60	80	7.85	7.90
Pestvidéki	6	76	7.35	7.50	80	7.75	7.85
Bácskai	6	76	7.55	7.65	80	0.—	0.—
Rozs	uj	elsőrendű	70—72	7.15	7.30		
		másodrendű	—	7.—	7.05		
Árpa		takarmány	60—62	6.30	6.50		
		égetni való	62—64	6.—	6.20		
Zab		sörfőzésre való	64—66	0.—	0.—		
Tengeri	6	bánsági	39—41	6.15	6.35		
		másnemű	—	5.40	5.50		

Határidő-üzenet.

Budapest, márc. 7. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Kielégítő kínálat mellett megfelelő volt a kereslet is. Elénk irányzat mellett az árak 5 fillérrel emelkedtek. Déli zárlatkor a határidő-üzenetben a következő jegyzések fordultak elő:

Buza ősze	7.57—7.58
„ tavaszra	7.75—7.76
Rozs ősze	7.36—7.37
Tengeri májusra	5.23—5.24
Zab ősze	6.24—6.25

KÖZGAZDASÁG

Közgyűlések.

- Március 8. Az alibunári járási hitelszövetkezet közgyűlése.
„ 10. A jarkováci népbank részvénytársaság közgyűlése.
„ 17. A torontáli h. é. v. alkalmazottai stb. fogyasztási szövetkezete felszámolás alatt közgyűlése.
„ 24. A nagybecskereki takaré- és előlegezési társulat az osztrák-magyar első általános tisztviselő-egyletnek közgyűlése.

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős: Mayer Rezső.

HIRDETÉSEK.

32367. sz.

M. kir. államasutak.

Hirdetmény.

A m. kir. államasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a szegedi felvételi épület átalakításához és bővítéséhez szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten a magyar királyi államasutak igazgatóságának magasépitményi ügyosztályában (VI. Teréz-Körut 58. szám III. emelet 14. ajtó) és Szegeden az üzemeltetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1901. március hó 27-ére déli 12 óráig benyújtandók alóli igazgatóság építési főosztályában (Teréz Körut 56. szám II. emelet 10. ajtó).

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be; „Ajánlat a szegedi felvételi épület átalakítási és bővítési munkáira.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1901. évi március hó 26-án déli 12 óráig 9800 azaz kilencszáznyolcvan korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államasutak központi főpénztáránál (VI. Andrassy-ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlat-hoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti bevénnyel adandók fel.

Budapest, 1901. február hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

250/1. 1901. szám.

250-3.2

Arlejtési hirdetmény.

A megye thatósága 1297/40028/890. kgy. határozattal Karlova község képviselő testületének egy ártezi kut létesítése tárgyában 100. kgy. számú határozattal jóváhagyta.

Miért is felhivatnak a vállalkozók, miszerint ezen kut létesítésére vonatkozó ajánlataikat f. hó 21-éig annál inkább alulírott előjárásnál mutassák be, mert később érkező ajánlatok figyelembe részesülni nem fognak.

A feltételek Karlova község jegyzői irodájában megtadhatók.

Kelt Karlován, 1901. évi március 5-én.

Karlova község előjárósága.

193607/1900. sz.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága szolnoki régi műhelyének leszerelésénél visszanyert 11 drb. (összesen mintegy 140 métermázsa súlyu) egyenként 5.65 m. hosszú és 20/27 mm. átmérővel bíró, építési célokra még jól felhasználható öntött vasoszlopot eladni óhajtja.

Az ezen oszlopokat megvenni szándékozóknak felkértem, hogy erre vonatkozó egy koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlataikat legkésőbb folyó évi március hó 20-ig anyag- és leltárbeszerzési szakosztályunknál benyújtani szíveskedjenek.

Az oszlopok rajza és közelebbi méretei nevezett szakosztályunknál tekinthetők meg.

Az ajánlat borítéka ezen külfeirattal látható el: Ajánlat 193607/1900. számhoz öntött vasoszlopok megvételére.

Az ajánlat benyújtásánál egyidejűleg a felajánlott vételárnak megfelelő 5% báuatpénz teendő le főpénztárunknál.

Budapest, 1901. évi február hó 20-án.

Igazgatóság.

(Utánnomást nem díjaztatik.)

A Balaton Halászati Részv.-Társ.**Siófokon**

szállít Siófokról különféle módon készült finoman pácolt hering-fajta halakat

4 literes hordóban, vagy bádog dobozban két koronáért.

„Rollmops“ göngyölt heringet 2 korona 40 fillérért utánvétellel. Öt hordó vagy bádogdobozon felüli vételnél 10% engedmény.

Továbbá:

fogast, kristály kocsonyában

1/2	1	2	4	literes dobozban
1.80	2.-	3.-	5.-	koronáért

(232-8.6)

A szent-jános gazdaságban

a birtok bérbeadása folytán eladásra kerülnek mindenféle gazdasági gépek és eszközök; azonkívül lovak, csikók, jármos ökrök, különböző évkorbelti tinók és úszók.

Bővebb felvilágosítást nyújt az uradalom intézősége. Vasut-állomás Laudontanya.

248-3.2

1. sz. kp. ül. 1901.

253 2.2

H i r d e t m é n y.

Az országgyűlési képviselő választására jogosított polgárok 1902. évre érvényesül birandó névjegyzékének kiigazítása végett kiküldött összeíró küldöttség működését folyó évi március hó 7-én délelőtti 8 órakor a város ház nagytermében kezdi meg és munkáját folyó évi április hó 5-ig befejezni tartozik.

A küldöttség üléseit az említett helyen naponként délelőtti 8-12 óráig tartja, mely ülések nyilvánosak.

Ez azzal tétetik közhírré, hogy a küldöttség előtti jogainak érvényesítése végett a választásra jogosított Nagybecskerek városi polgárok személyesen is megjelenhetnek.

Együttal felhivatnak a közhatalóságok és intézetek, miszerint a választásra jogosított személyzetüknek névjegyzékét az évi fizetés, életkor és lakhely pontos kitétele mellett folyó évi március hó 20. napjáig alólírt központi választmányi elnökhöz vagy pedig közvetlenül az összeíró küldöttség elnökéhez, Krszics János urhoz betérjeszteni szíveskedjenek.

Kelt Nagybecskereken, 1901. évi március hó 5-én.

Dr. Grandjean József

polgármester,

mint a közp. választmány elnöke.

Mattanovich György,

v. I.-ső jegyző,

mint a közp. választmány jegyzője.

M. kir. államvasutak.

Legelősből utazás Bécs és Fiume között vagy viszont Budapestén át.

Abbáziába, Lussin-Piccoló és Cirikvenica üdülőhelyekre, továbbá a dalmát partvidékre, valamint Olaszországba való utazások megkönnyebbítése céljából Bécsből Fiuméba és viszont Budapestén át igen mérsékelt áru menetjegyek adatnak ki és pedig az I. osztályban 36 korona 70 fillérért, a II. osztályban 24 korona 40 fillérért és a III. osztályban 11 korona 80 fillérért. Ugyanezen áron Bécs Zágráb és Károlyváros között is adatnak ki közvetlen menetjegyek Budapestén át.

Ezen menetjegyek, melyekből az I. és II. osztálynak a gyorsvonatok használatára is jogosítanak, 8 napig érvényesek és azokkal ezen időtartamon belül az utazás Budapestén látta-mozás nélkül megszakítható.

Együttal felemlítettük, hogy Fiuméből a dalmát vidékre nevezetesen Ragusába, a hová

Bécsből közvetlen menetjegyek is adatnak ki és a podgyász is közvetlenül felvétetik, a közlekedést a magyar horvát hajózási társaság kényelmes hajói, Fiuméből Velencébe és Ankonába pedig az Impresa Fiume-Venezia kényelemmel berendezett termes gőzhajói igen olcsó viteldijak mellett közvetítik.

Bővebb felvilágosítás Budapestén a városi menetjegyi irodában (Hungária-szálloda) és Cook Tamás utazási irodájában (Vigadó tér) nyerhető, továbbá Nagel és Wortmann-cég utazási irodájában Abbáziában és Bécsben, valamint a Cook Tamás féle, Schenker és társa utazási irodájában Bécsben, Stangen Károly utazási irodájában Berlinben és Antonio Paolinál Velencében nyerhető.

Budapest, 1901. január hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomást nem díjaztatik.)

9855. T. w. szám.

M. kir. államvasutak.

H i r d e t m é n y.

A képesíthetetlen és fölös szállítványok a vasuti üzl. szab. 70 § értelmében nyilvános árverés útján délelőtti 9 órakor az alább felsorolt állomások teheráru raktárában a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

Miskolc g. p. u.	állomáson márc.	14. é.
Pápa	"	14. é.
Budapest nyug. p. u.	"	15. é.
Szabadka	"	15. é.
Debrecen	"	18. é.
Pozsony	"	18. é.
Eszék	"	19. é.
Kolozsvár	"	19. é.
Zágráb	"	20. é.
Budapest Dunapart	"	22. é.
Kassa	"	22. é.
Győr	"	26. é.
Szeged	"	26. é.
Szatmár-Németi	"	27. é.
Budapest Józsefváros	"	27. é.
Arad	"	28. é.
Nagy-Várad	"	28. é.

Budapest, 1901. február 26-án.

Az igazgatóság.

FONTOS MINDENKINEK!

Kiváló hazai készítmény.

Törv. védve.

DURATOR

Által a cipőtalp minden 3-4 héten egyszeri bekenéssel ötször oly tartós és vízállóbb lesz. Ara 1 bádogpalacknak használati utasítással együtt 1 korona, nagyobb palack 2 korona. Postán 1 kor. 20 fillér beküldése után bérmentve. Kapható minden fűszerkereskedésben, droguériákban, cipészknél stb.

Főszékhely: **DURATOR-GYAR**

Budapest, V., Lipót-körút 1/b. szám.

Viszontelárusítók mindenütt kerestetnek.

(8-7.5)

Gazdasági gépekből

állandó nagy raktáromat ajánlom a t. c. gazdaközönség figyelmébe.

A tavaszi idényre ajánlom az elismert „Bächer“-féle egytetemes acél-ekéket és talajmivelő eszközöket.

A jelenkor legjobb és legtökéletesebb Melichár-féle „Unicum Drill“ sorbavető-gépeket, tengeri-és répakapálókat, szénagyűjtő-gépeket, „Johnston“ eredeti amerikai fűkaszálóit, marokrakó és kéveköti arató-gépeit. Nicholson-féle elsőrendű gyártmányú gőzeséplő-gépeket és kazánokat.

Képviselet Mayer-féle benzín-, petroleum-, gázmotorokban és cséplőgépekben.

Előnyös fizetési feltételek és olcsó árak mellett.

Feltűnést keltő találmány! Bármely törött vas-géppontványnek összeforrasztását elvállalom és azért teljes szavatosságot vállalok; ezen összeforrasztást a bevált „FERROFIX“ felhasználásával eszközölöm.

Felvilágosítással készséggel szolgállok 100-100.

Telefon 70. szám. **Eckstein Vilmos**
Nagybecskereken (Dr. Linyásky-féle ház).

Keresek egy régi négyajtós pénzszekrényt, egy régi kétajtós szekrényt és két használt fekvő-járgányt.